

Udkast til udbudsbetingelser for teknologineutralt udbud for vind og sol i 2018

Dato: 28-01-2018

Dette notat beskriver Vindmølleindustriens bemærkninger og spørgsmål til Energistyrelsens udkast til *"Udbudsbetingelser for teknologineutralt udbud for vind og sol i 2018 (december 2017)"*.

Overordnede bemærkninger og spørgsmål

Helt overordnet er det vigtigt for Vindmølleindustrien, at udbudsbetingelserne sikrer så stor fleksibilitet som muligt ift. valg af mølletype og antal møller, således at udbudsbetingelserne ikke hindrer, at tilbudsgiver kan vælge en anden og som hovedregel nyere og mere effektiv mølletype efter afgivelse af bud. Med den valgte allokering metode og anlægsbeskrivelse vil tilbudsgiver være låst på mølletype og antal møller, da der kun kan opnås tilskud til den kapacitet der er budt ind med og ikke eksempelvis et spænd. Det er således væsentligt, at de ved budafgivning angivne mølletyper og antal møller som minimum skal kunne fraviges efterfølgende, således at det alene er projektets samlede kapacitet der er bindende.

Herudover er det vigtigt for Vindmølleindustrien, at de fremtidige vilkår for nettilslutning fastlægges snarest, da tilbudsgiver ikke har mulighed for at forberede tilbud før disse vilkår er på plads. Afhængig af hvilken model, der vælges, kan omkostningerne til nettilslutning få stor betydning for projekternes samlede økonomi og dermed for budpriserne.

Vindmølleindustrien bemærker, at det er essentielt for et teknologineutralt udbud at der skabes lige vilkår for vind og sol, hvilket er en særdeles svær og kompleks opgave at sikre. Bare det faktum, at vindprojekter har langt højere udviklingsomkostninger ift. solprojekter og dermed langt højere risiko for mistede omkostninger gør konkurrencen mellem de to teknologier ulige.

I forbindelse med overgangen til udbud bør fremdriftskravene for åben-dør havmølleprojekter revideres, således at der dels fremgår tydelige maksimale sagsbehandlingstider for Energistyrelsens sagsbehandling og dels sikres større gennemsigtighed ift. hvilke oplysninger Energistyrelsen kan bede om

og hvornår i sagsforløbet de kan bede om dem. Dette skal sikre, at langsommelig sagsbehandling ikke er årsag til at projektudvikler misser muligheden for at deltage i udbuddet.

Vindmølleindustrien anser det for væsentligt, at også bilagene til udbuds-betingelserne sendes i høring (især udkast til kontrakt samt skabelon til anlægsbeskrivelse), hvorfor Vindmølleindustrien opfordrer Energistyrelsen til at sende disse i høring hurtigst muligt.

Vindmølleindustrien anser det ligeledes for væsentligt, at Energistyrelsen hurtigst muligt fremlægger en tidsplan for udbuddet, da dette har stor betydning ift. forberedelse af tilbud.

Bemærkninger og spørgsmål til afsnit i udkast til udbuds-betingelser

Afsnit 1. Den ordregivende myndighed
Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 2. Regulering af det teknologineutrale udbud
Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 3. Stemmeaftale om det teknologineutrale udbud
Vindmølleindustrien er enig i, at budgettet for udbuddet i 2018 bør være mindre end for udbuddet i 2019. Det skyldes, at tidsplanen for at få alle formaliteter klar ser ud til at blive meget presset, hvilket efterlader dårligere vilkår for at forberede bud ved udbudsrunderen i 2018. Se desuden afsnit 6.4 ift. eventuelle uforbrugte midler.

Afsnit 4. Udbudsmaterialet
Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 5. Indhold af det teknologineutrale udbud

Afsnit 5.1 Generelt
Det fremgår, at udbudsbetingelserne gælder for udbuddet i 2018. Vindmølleindustrien anbefaler, at Energistyrelsen hurtigst muligt efter at udbuddet i 2018 er afholdt fremlægger en tidsplan for udbuddet i 2019, herunder proces for eventuelt reviderede udbudsbetingelser.

Vindmølleindustrien anbefaler, at de reserverede arealer der blev til overs fra det kystnære udbud frigives til brug for åben-dør havmølleprojekter.

For åben-dør havmøller går grænsen for kommunal indsigelsesret ved 8 km fra kommunens kyststrækning. Det bør præciseres hvor de 8 km regnes fra. Vindmølleindustrien anbefaler, at eventuelle helt eller delvist ubeboede øer ikke tæller med i de 8 km.

Afsnit 5.2 Fast pristillæg og støtteperiode

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 5.3 Fremskredne projekter (late bidding)

Det fremgår, at solcelleprojekter der ikke er underlagt krav om lokalplansgodkendelse, herunder VVM-screening, dispensation og/eller landzonetilladelse skal sende en erklæring fra kommunalbestyrelsen eller tilbudsgiver selv om, at der ikke er krav om godkendelse, dispensation eller anden tilladelse i medfør af planloven og/eller anden relevant lovgivning.

Vindmølleindustrien anbefaler, at der skal indhentes erklæring fra kommunalbestyrelsen og at det ikke er nok at tilbudsgiver selv udfylder en sådan. For at sikre mere lige vilkår anbefaler Vindmølleindustrien desuden, at solcelleprojekter ligesom åben-dør havvindprojekter skal indhente udfyldt skabelon fra kommunalbestyrelsen om at de er positive stemt overfor et givent projekt.

Afsnit 5.4 Forpligtelse til etablering og nettilslutning og fristforlængelse for nettilslutning

Afsnit 5.4.1 Forpligtelse til etablering og nettilslutning

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 5.4.2 Fristforlængelse for nettilslutning

Det bør præciseres hvad punkt 1 dækker over.

Det fremgår af punkt 5, at der kan opnås fristforlængelse hvis opnåelse af tilladelser ikke opnås på trods af at der er ansøgt om tilladelse eller godkendelse mere end 1 år før forpligtelsen til etablering og nettilslutning indtræder. Vindmølleindustrien anbefaler, at det præciseres og/eller eksemplificeres hvilke tilladelser og godkendelser der tænkes på med punktet.

Behandling af klagesager tager ofte mere end et år, hvilket betyder, at den reelle etableringsperiode bliver væsentlig kortere end de hhv. 2/4 år. Vindmølleindustrien anbefaler derfor, at punkt 6 generaliseres, således at det gøres gældende for alle klager.

Vindmølleindustrien finder det ikke rimeligt, at tilbudsgiver risikerer at miste en del af det vundne tilskud, såfremt forsinkelsen skyldes forhold som tilbudsgiver ikke har kontrol over. Vindmølleindustrien anser det derfor for nødvendigt, at der kan gives fristforlængelse ud over de hhv. 3 og 5 år, hvis

- det relevante museum eller Kulturarvsstyrelsen beslutter, at der skal foretages omfattende arkæologiske undersøgelser over hvilke, tilbudsgiver ingen kontrol har.
- netvirksomheden eller transmissionsvirksomheden er skyld i forsinkelsen.

Afsnit 5.5 Fastholdelsesbod og garantistillelse

Afsnit 5.5.1 Fastholdelsesbod

Vindmølleindustrien mener som udgangspunkt, at der ved late bidding ikke er behov for bodsbestemmelser, da late bidding i sig selv er med til at give projekterne en høj realiseringsgrad. Ved anvendelse af bodsbestemmelser øges investorernes risikopræmie, hvilket giver højere budpriser og dermed mindre vedvarende energi for pengene.

Når det er sagt mener Vindmølleindustrien dog, at der er behov for bodbestemmelser i det teknologineutrale udbud, da solcelleprojekter ikke nødvendigvis er underlagt krav om lokalplansgodkendelse m.v. og dermed kan deltage i udbuddet på et tidligere tidspunkt i projektudviklingsfasen. Bodbestemmelser kan dermed være med til at minimere omfanget af urealiserbare projekter og således sikre en høj realiseringsgrad også for solcelleprojekterne.

Det fremgår af udkastet, at retten til pristillæg bortfalder hvis ikke anlæggene er nettilsluttet senest hhv. 2/4 år efter kontraktunderskrivelse (evt. senere hvis fristforlængelse er godkendt).

Spørgsmål: Betyder det, at et anlæg der skal tilsluttes senest 2 år efter kontraktunderskrivelse, men først tilsluttes efter 2½ år både skal betale en fastholdelsesbod og samtidig mister retten fuldstændig til at modtage pristillæg og dermed skal klare sig på markedsvilkår i hele levetiden? Det bør præciseres i teksten hvad der præcist menes, så der ikke er tvivl. Vindmølleindustrien finder det ikke rimeligt hvis der både skal betales fastholdelsesbod og pristillægget bortfalder.

Hvis der opstår en situation hvor anlægsejer må droppe et projekt fordi det trækker ud i årevis (eksempelvis som følge af nettilslutning trækker ud eller hvis der findes arkæologiske fund) finder Vindmølleindustrien det ikke rimeligt, at anlægsejer skal betale fastholdelsesbod.

Det fremgår, at fastholdelsesboden fastsættes til 170 kr./MWh. Vindmølleindustrien noterer sig, at det svarer til niveauet for udbuddet af havmølleparken på 600 MW ved Kriegers Flak. Ved udbuddet af de 350 MW kystnære møller blev fastholdelsesboden fastsat til 100 mio. kr. pr. koncession, hvor en koncession kunne være på op til 200 MW. Det svarer til en fastholdelsesbod på omkring 120 kr./MWh. Det lavere niveau ift. Kriegers Flak skyldtes, at det kystnære udbud var målrettet mindre aktører. I det nærværende teknologineutrale udbud kan aktørerne være endnu mindre, hvorfor fastholdelsesboden bør reduceres yderligere ift. det kystnære udbud. De mindre aktører har ikke samme økonomiske muligheder som de store selskaber og kan derfor få svært ved at stille garantier på det foreslåede niveau. Vindmølleindustrien anser det derfor som nødvendigt for at skabe sund konkurrence (ikke skræmme potentielle bydere væk), at fastholdelsesbodens størrelse reduceres væsentligt ift. de foreslåede 170 kr./MWh og anbefaler et niveau på omkring 100 kr./MWh.

Afsnit 5.5.2 Hensigtserklæring om at stille anfordringsgaranti
Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 5.5.3 Anfordringsgaranti

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 5.5.4 Bortfald af anfordringsgaranti

Det fremgår, at garantien bortfalder når der første gang leveres elektricitet til det kollektive elforsyningsnet fra anlæg, som udgør 95 pct. af den installerede effekt omfattet af kontrakten. Vindmølleindustrien anbefaler, at garantien i stedet for bortfalder når første kWh fra første mølle/anlæg er leveret til det kollektive elforsyningsnet. Dette svarer til vilkårene ved udbuddet af kystnære møller og Kriegers Flak.

Afsnit 5.6. Solidarisk hæftelse

Afsnittet mangler en tydelig beskrivelse af hvordan hæftelsen overflyttes fra et selskab til et andet, hvilket ofte vil være relevant, da VE-projekter skal kunne handles.

Afsnit 5.7 Værditabs- og køberetsordningen samt garantifonden

Vindmølleindustrien bemærker, at værditab først opgøres efter der foreligger en godkendt lokalplan, hvorfor værditabenes betydning for budpriser først kendes flere måneder efter at lokalplanen er godkendt. Det vil for mange projekter i praksis derfor først være et stykke tid efter lokalplanens godkendelse, at tilbudsgiver kan beregne endelig budpris og dermed deltage i udbuddet. Det har således betydning for antallet af projekter, der reelt kan nå at blive klar til budrunden i 2018.

Afsnit 6. Tildelingskriterium, rangorden, fleksibilitetsmekanisme og budgetallokering

Afsnit 6.1 Tildelingskriterium

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 6.2 Rangorden

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 6.3 Flexibilitetsmekanisme

Vindmølleindustrien har flere gange fremført vigtigheden af fleksibilitet ifm. allokering. Vindmølleindustrien anbefaler, at der indføres større fleksibilitet således at det marginale projektet, der bryder pulje, får mulighed for at etablere hele det indbudte projekt med tilskud. De ekstra forbrugte midler kan så tages fra udbuddet i 2019, hvorved puljen for udbuddet i 2019 reduceres.

Såfremt parterne bag stemmeaftalen *ikke* ønsker denne fleksibilitet er der flere praktiske udfordringer, der skal håndteres.

Spørgsmål: Hvis det marginale projekt, der bryder puljen, takker ja til tilbudet om at nedskalere sit projekt hvor går snittet så ift. hvor stor en del af projektet der får tilskud – er det på MW- eller på mølleniveau for vind? Og hvad er det for sol? Dette bør præciseres.

Spørgsmål: Hvis det marginale projekt, der bryder puljen, er et hybridanlæg bestående af både vind og sol, hvordan håndteres det så ift. at beregne hvilke dele af det samlede anlæg, der opnår tilskud? Vindmølleindustrien anser det for væsentligt, at tilbudsgiver får ret til at indmelde hvilke dele af det indbudte anlæg, der skal være støtteberettiget, så længe det holder sig indenfor det af Energistyrelsen til rådighed stillede budget.

Hvis det marginale projekt, der bryder puljen, takker ja til tilbuddet om at nedskalere sit projekt og dermed kun modtager tilskud for en del af produktionen stiller det krav til placering af afregningsmåler(e). Placering af afregningsmålere hænger også sammen med den model for nettilslutning der måtte vælges, men som endnu ikke ligger fast. Vindmølleindustrien anbefaler, at krav til placering af afregningsmåler(e) indgår i de endelige udbudsbetingelser.

Afsnit 6.4 Budgetallokering

Det fremgår ikke tydeligt om eventuelle uforbrugte midler går tabt eller videre til næste budrunde. Det bør fremgå tydeligt hvorvidt eventuelle uforbrugte midler overføres til udbuddet i 2019. Da der med stemmeaftalen er vedtaget et samlet budget for udbuddene i 2018 og 2019, bør uforbrugte midler i 2018 automatisk videreføres til udbuddet i 2019. Uanset hvad bør det fremgå tydeligt hvad der sker med evt. uforbrugte midler.

Vindmølleindustrien har i dialogen med embedsværket udtrykt forståelse for at man ønskede at fastsætte standardværdier for antal fuldlasttimer administrativt for at undgå incitamentet til at tilbudsgiver oplyser et for lavt antal fuldlasttimer. I det lys finder Vindmølleindustrien det kritisabelt, at der nu tilsyneladende er tegn på anvendelse af et modsatrettet usundt incitament til af budgetteringshensyn at fastsætte et for højt antal fuldlasttimer, med det resultat at man får mindre ny VE-kapacitet ud af det med stemmeaftalen fastlagte udbudsbudget. Vindmølleindustrien opfordrer til, at der med fuld transparens anvendes tal fra teknologikataloget, hvilket også vil sikre ligebehandling af de tre forskellige teknologier.

Vindmølleindustrien anbefaler derfor, at følgende fuldlasttimer, der er baseret på data for 2020 i teknologikataloget, anvendes:

- › Landvindmøller: 3.150
- › Solceller: 1.050
- › Havvindmøller: 4.500

Afsnit 7 Tilbud, erklæring og dokumentation

Afsnit 7.1 Tilbud

Den foreslåede beskrivelse af tilbudsgiver tager ikke højde for at tilbudsgiver kan være et konsortium. Der er således behov for en specifikation af hvordan et konsortium beskrives.

Det fremgår, at tilbud skal indeholde beskrivelse af anlæg som kapacitet pr. mølle + samlet kapacitet. Jf. øverst i dokumentet, så anser Vindmølleindustrien det for væsentligt, at de ved budafgivning angivne mølletyper og antal møller som minimum skal kunne fraviges efterfølgende. Det bør således alene være samlet kapacitet, der er bindende efter budafgivning. Ellers vil der ikke være tale om ligebehandling, da solcelleprojekter heller ikke bedes oplyse effekten på hvert panel, hvorfor man dermed har mulighed for at vælge anden leverandør efter budafgivning.

Det bør fremgå mere tydeligt af punktet om geografisk placering hvor præcist og hvordan den geografiske placering af anlægget skal angives. Vindmølleindustrien anbefaler, at det for vindmøller følger samme detaljeringsgrad som i VVM-redegørelsen.

Spørgsmål: Hvis der opstår en situation hvor et påklaget projekt er etableret på den beskrevne geografiske placering og klager efterfølgende får medhold, således at de opstillede møller skal tages ned igen, er det så tilladt at opstille møllerne på en anden geografisk placering og samtidig bibeholde det vundne pristillæg?

Afsnit 7.2 Erklæringer

Vindmølleindustrien anbefaler, at det i 3) præciseres, at der menes anden offentlig støtte. Det bør endvidere fremgå, at 3) går på det enkelte projekt, der afgives tilbud på, og ikke på tilbudsgiver.

For ikke at så tvivl om hvor vidt et projekt anses som værende påbegyndt, anbefaler Vindmølleindustrien at det i 5) specificeres tydeligere hvornår et projekt anses som værende påbegyndt. Der kan med fordel indsættes eksempler på hvornår et projekt anses som værende hhv. påbegyndt og ikke påbegyndt og hvordan eventuelle gråzoner håndteres. Er det eksempelvis tilladt at opdele et stort projekt i to dele, således at første del byder ind i udbuddet i 2018 og resten byder ind i udbuddet i 2019? Dette kan eksempelvis være relevant for det marginale projekt, der bryder puljen, og som får tilbud om at nedskalere sit projekt. Resten af projektet skal så kunne byde i 2019 uden at denne del af projektet anses for værende påbegyndt.

Afsnit 7.3 Dokumentation

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 8. Tilbudsfrist og formkrav

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 9. Sprog

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 10 Tildeling

Der fremgår, at Energistyrelsen har ret til at annullere udbuddet hvis der foreligger saglige grunde hertil. Vindmølleindustrien anbefaler, at det specificeres hvad der forstås ved saglige grunde.

Afsnit 11. Vedståelsesfrist og omkostninger ved deltagelse
Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 12. Behandling af tilbud

Spørgsmål: I hvilke situationer skulle der være behov for at benytte sig af ekstern bistand?

Det fremgår, at Energistyrelsen anser det for væsentligt at der er effektiv konkurrence. Vindmølleindustrien er enig heri.

Spørgsmål: Betyder det at Energistyrelsen kan annullere udbuddet hvis de synes der er for få bud eller hvad menes der? Dette bør specificeres og kunne være 'n-1'-reglen, således at udbuddet gennemføres så længe at blot ét bud afvises.

Afsnit 14. Tjekliste

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 15. Spørgsmål til udbudsmaterialet

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

Afsnit 16. Oplysninger om udbuddet

Ingen bemærkninger eller spørgsmål.

